

Elävä Kankaanpään keskusta – toritoiminnan, kivijalkakaupan ja yhteisöllisyyden kehittämishanke

Alustava hankesuunnitelma

Kankaanpään keskustan ja torialueen elinvoiman vahvistaminen edellyttää suunnitelmallista, pitkäjänteistä ja koordinoitua kehittämistyötä. Koronapandemian jälkeinen asiointikäyttäytymisen muutos, verkkokaupan kasvu ja keskustan asiakasvirtojen vähentyminen ovat heikentäneet kivijalkamyymälöiden toimintaedellytyksiä sekä vähentäneet keskustan luontaista kohtaamis- ja asiointiroolia. Torialueella on kuitenkin edelleen merkittävä mahdollisuus toimia kaupunkikeskustan vetovoimatekijänä, paikallisen kaupankäynnin tukena ja yhteisöllisenä kokoontumispaikkana.

Hankkeen tavoitteena on kehittää Kankaanpään torialueesta ja keskustasta aktiivisempi, viihtyisämpi ja paremmin paikallisia yrityksiä, yhdistyksiä, asukkaita ja kävijöitä palveleva kokonaisuus. Tavoitteena ei ole yksittäisten tapahtumien järjestäminen, vaan pysyvän toimintamallin rakentaminen toritoiminnan, kivijalkaliikkeiden, yhdistysten, matkailukohteiden ja kaupungin väliseen yhteistyöhön.

Hankkeessa palkataan määräaikainen hankevastaava, jonka tehtävänä on koordinoida kokonaisuutta, koota toimijat yhteen, valmistella ja toteuttaa toripäivien ja teemallisten tapahtumien pilotit, kehittää toripaikkojen ilmoittautumis- ja varauskäytäntöjä sekä rakentaa yhteinen torikalenteri ja viestintämalli. Hankevastaava toimii käytännön yhteyshenkilönä torimyyjille, yrityksille, yhdistyksille ja muille osallistuville toimijoille. Hänen vastuullaan on myös toimijoiden aktivointi, kampanjoiden valmistelu, kävijävirtojen ohjaamiseen liittyvät kokeilut sekä palautteen ja vaikuttavuustiedon kerääminen.

Kaupungin roolina on toimia toritoiminnan peruskoordinaattorina ja mahdollistajana. Kaupunki vastaa hankkeen aikana toritoiminnan kehittämisprosessin johtamisesta, yhteisten käytäntöjen luomisesta ja yhteistyön kokoamisesta. Yritykset, yhdistykset, kulttuuritoimijat, seurat ja muut paikalliset toimijat osallistuvat toripäivien sisältöjen, teemojen, kampanjoiden ja ohjelmallisuuden toteuttamiseen.

Hankkeen toimenpiteitä ovat muun muassa iltatorien, lauantaitorien ja teematorien pilotointi, torikauden avaustapahtuman kehittäminen, kivijalkaliikkeisiin kytkeytyvien kampanjoiden toteuttaminen, torialueen ja keskustan yhteismarkkinoinnin vahvistaminen sekä Kuninkaanlähteen, Kunnonlähteen, Pesämäen ja muiden käyntikohteiden kävijäpotentiaalin hyödyntäminen keskustan asiointivirtojen lisäämiseksi.

Hankkeen tuloksena syntyy Kankaanpään pysyvämpi toritoiminnan ja keskustan elävöittämisen malli, jossa torialue toimii paikallisen kaupankäynnin, palveluiden, tapahtumien ja yhteisöllisyyden alustana. Malli lisää keskustan houkuttelevuutta, tukee kivijalkaliikkeiden näkyvyyttä ja asiakasvirtoja, vahvistaa asukkaiden osallisuutta sekä parantaa Kankaanpään kaupunkikeskustan vetovoimaa.

Hankkeen työpaketit

Työpaketti 1: Keskustan ja torialueen tilannekuva sekä tiedolla johtamisen malli

Hankkeen alussa muodostetaan ajantasainen tilannekuva Kankaanpään torialueen ja keskustan elinvoimasta. Tilannekuvassa tarkastellaan muun muassa toripäivien nykytilaa, torimyyjien ja tapahtumatoimijoiden määrää, kivijalkaliikkeiden näkemyksiä, keskustan asiakasvirtoja, tyhjien tai vajaakäytössä olevien liiketilojen tilannetta, keskustan tapahtumatarjontaa, saavutettavuutta sekä asukkaiden ja kävijöiden kokemuksia keskustasta.

Tiedolla johtamisen osion tavoitteena on varmistaa, että keskustan ja torialueen kehittämistä ei tehdä pelkkien mielikuvien perusteella, vaan päätöksenteon tueksi kootaan säännöllisesti päivittyvää tietoa. Hankkeessa luodaan kevyt elinvoiman seurantamalli, jonka avulla kaupunki voi seurata toritoiminnan, tapahtumien, keskustan kävijämäärien ja yritysysteistyön kehittymistä myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Seurattavia mittareita voivat olla esimerkiksi:

- toripäivien ja teemallisten tapahtumien määrä
- torimyyjien ja osallistuvien toimijoiden määrä
- mukana olevien yritysten ja yhdistysten määrä
- tapahtumien arvioidut kävijämäärät
- kivijalkaliikkeiden kokema hyöty ja asiakasvirtojen muutos
- kampanjoihin osallistuneiden määrä
- asukas- ja kävijäpalautteet
- keskustan viihtyisyyteen, turvallisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät havainnot
- tyhjien tai aktivoitujen liiketilojen määrä
- viestinnän ja markkinoinnin tavoitavuus
- dataan perustuva paikkatieto (operaattoreilta ostettava datapalvelu) toripäivillä kävijöistä (voidaan toteuttaa myös varsinaisten teematorien toteuttamisen yhteydessä)

Työpaketin tuloksena syntyy Kankaanpään keskustan ja torialueen elinvoiman lähtötilannekuva sekä käytännönläheinen mittaristo, jota voidaan hyödyntää hankkeen etenemisen seurannassa, päätöksenteossa ja myöhemmässä kehittämistyössä.

Työpaketti 2: Toritoiminnan koordinointi ja uuden toimintamallin rakentaminen

Hankkeessa palkataan määräaikainen hankevastaava, joka vastaa hankkeen kokonaiskoordinaatiosta ja toimenpiteiden etenemisestä. Hankevastaavan tehtävänä on rakentaa Kankaanpään uusi toritoiminnan ja keskustan elävöittämisen toimintamalli, jossa kaupunki toimii koordinoijana ja mahdollistajana.

Hankevastaava vastaa toripäivien käytännön kehittämisestä, ilmoittautumisten vastaanottamisesta, toripaikkojen varausten koordinoinnista, torikalenterin ylläpidosta sekä yhteydenpidosta torimyyjiin, yrityksiin, yhdistyksiin ja muihin toimijoihin. Samalla kehitetään selkeät toimintatavat torimyyjille ja tapahtumien toteuttajille: miten torille ilmoitaudutaan, miten paikat varataan, millaisia teemapäiviä toteutetaan ja miten viestintä hoidetaan.

Työpaketissa määritellään myös kaupungin, yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden roolit toritoiminnan toteuttamisessa. Kaupunki vastaa peruskoordinaatiosta, puitteista, viestinnästä ja

toimintamallin kehittämisestä. Yritykset, yhdistykset, kulttuuritoimijat, seurat ja muut paikalliset toimijat osallistuvat toripäivien sisältöjen, teemojen ja ohjelmallisuuden toteuttamiseen.

Työpaketin tuloksena syntyy selkeä ja pysyvämpi toritoiminnan organisointimalli, jossa toripäivien toteutus ei perustu yksittäisiin satunnaisiin toimenpiteisiin, vaan suunnitelmalliseen vuosikelloon, toimijaverkostoon ja kaupungin koordinoimaan käytäntöön.

Työpaketti 3: Toripäivien, teematorien ja tapahtumallisuuden pilotointi

Työpaketissa kehitetään toripäivistä entistä houkuttelevampia ja sisällöllisesti monipuolisempia kokonaisuuksia. Perinteisen torikaupan rinnalle pilotoidaan iltatorien, lauantaitorien ja teematorien mallia. Teemoja voivat olla esimerkiksi lähiruoka, käsityö, perhepäivä, kulttuuri/musiikki/taide, hyvinvointi, harrastukset, sesongit, paikalliset tuotteet, yhdistysten päivä tai nuorten yrittäjäyyspäivä.

Tavoitteena on, että torille syntyy säännöllisiä syitä tulla myös niille asukkaille ja kävijöille, joille perinteinen toripäivä ei yksin riitä houkuttimeksi. Tapahtumallisuuden avulla lisätään keskustassa viipymistä, vahvistetaan torialueen roolia kohtaamispaikkana ja ohjataan kävijöitä myös kivijalkaliikkeisiin, kahviloihin, ravintoloihin ja muihin keskustan palveluihin.

Hankkeen aikana pilotoidaan esimerkiksi:

- torikauden avaustapahtuma / kausi
- 1–2 iltatoria /kausi
- 1–2 lauantaitoria / kausi
- teemallisia toripäiviä
- lapsiperheille suunnattua ohjelmaa
- paikallisten yhdistysten ja seurojen esittelypäiviä
- musiikki- ja kulttuuriohjelmaa
- pienimuotoisia torikampanjoita

Työpaketin tuloksena syntyy testattu ja arvioitu toritapahtumien vuosikellomalli, jota voidaan jatkaa ja kehittää hankkeen jälkeen.

Työpaketti 4: Kivijalkaliikkeiden houkuttelevuuden ja yhteiskampanjoiden kehittäminen

Tässä työpaketissa toritoiminta kytketään nykyistä vahvemmin keskustan kivijalkaliikkeisiin ja palveluyrityksiin. Tavoitteena on, että toripäivät eivät jää torialueen sisäisiksi tapahtumiksi, vaan ne lisäävät asiointia koko keskustassa. (tätä voitaisiin seurata operaattorilta ostettavalla seuranta datalla, mistä torille tullaan ja miten pitkä on viipymä)

Hankkeessa kehitetään yritysten kanssa yhteisiä kampanjoita ja kokeiluja, jotka kannustavat kävijöitä siirtymään torilta keskustan liikkeisiin ja palveluihin. Kokeiluja voivat olla esimerkiksi leimakortti, arvontakampanja, digipassi, toripäivän erikoisedut, näyteikkunakilpailu, kivijalkaliikkeiden avoimet ovet, pop up -esittelyt tai teemaan liittyvät liikkeiden omat minitapahtumat.

Työpaketissa nostetaan esiin paikallisten liikkeiden omaleimaisuus, palvelu, asiantuntemus ja paikalliset tarinat. Tavoitteena on vahvistaa mielikuvaa Kankaanpään keskustasta paikkana, jossa voi asioida, viihtyä, kohdata ihmisiä ja löytää paikallisia tuotteita ja palveluita.

Työpaketin tuloksena syntyy malli toripäiviin ja keskustan tapahtumiin kytkeytyville yrityskampanjoille sekä käytännöt, joilla yrityksiä voidaan jatkossa aktivoida mukaan yhteisiin elinvoimatekoihin.

Työpaketti 5: Yhteisöllinen keskusta ja asukkaiden osallistaminen

Työpaketin tavoitteena on vahvistaa torialueen ja keskustan roolia yhteisöllisenä kohtaamispaikkana. Hankkeessa osallistetaan asukkaita, yhdistyksiä, seuroja, kulttuuritoimijoita, nuoria, ikäihmisiä ja muita paikallisia toimijoita keskustan elävöittämiseen.

Hankkeessa järjestetään esimerkiksi avoin ideointitilaisuus keskustan ja torialueen kehittämisestä, yrittäjä- ja yhdistystapaamisia sekä palautekyselyitä toripäivien ja tapahtumien jälkeen. Lisäksi voidaan pilotoida omaehtoista toimintaa, jossa yhdistykset, harrastusryhmät, koulut tai kulttuuritoimijat voivat tuoda torille ja keskustaan omaa ohjelmaansa.

Tavoitteena on, että keskusta ei näyttäydy vain kaupallisena asiointipaikkana, vaan yhteisenä kaupunkitilana, jossa eri-ikäiset asukkaat voivat kohdata, osallistua ja kokea kuuluvansa osaksi paikallista yhteisöä.

Työpaketin tuloksena syntyy osallistamisen ja yhteisöllisen toiminnan malli, joka tukee toritoiminnan jatkuvuutta, lisää asukkaiden sitoutumista keskustan kehittämiseen ja vahvistaa Kankaanpään keskustan sosiaalista elinvoimaa.

Työpaketti 6: Keskustan viihtyisyys, saavutettavuus ja pysähtymisen paikat

Työpaketissa tarkastellaan torialueen ja keskustan fyysistä ympäristöä kävijäkokemuksen näkökulmasta. Tavoitteena on tunnistaa pieniä ja toteuttamiskelpoisia parannuksia, jotka lisäävät keskustan viihtyisyyttä, saavutettavuutta ja viipymistä.

Kehittämiskohteita voivat olla esimerkiksi opasteet, torialueen visuaalinen ilme, penkit ja istumapaikat, istutukset, valaistus, tapahtumien tarvitsemat sähkö- ja muut perusjärjestelyt, esteettömyys, kulkureitit, pysäköinnin ja torille saapumisen ohjeistus sekä torialueen yleinen käytettävyyks. Lisäksi voidaan selvittää, miten Kuninkaanlähteen, Kunnonlähteen, Pesämäen ja muiden käyntikohteiden kävijöitä voidaan ohjata keskustaan nykyistä paremmin.

Työpaketin tuloksena syntyy lista keskustan ja torialueen pienistä elinvoimaa tukevista parannuksista sekä ehdotus niiden toteuttamisjärjestyksestä. Hankkeen aikana voidaan toteuttaa kevyitä kokeiluja ja valmistella isompia toimenpiteitä myöhempää päätöksentekoa varten.

Työpaketti 7: Viestintä, markkinointi ja keskustan positiivisen mielikuvan vahvistaminen

Työpaketin tavoitteena on vahvistaa Kankaanpään keskustan ja torialueen näkyvyyttä, kiinnostavuutta ja positiivista mielikuvaa. Hankkeessa rakennetaan yhteinen viestintä- ja markkinointimalli, jossa toripäivät, tapahtumat, kivistä jalkaliikkeet, yhdistykset ja kaupungin omat kanavat kytketään yhteen.

Hankkeessa laaditaan toritoiminnan ja keskustatapahtumien vuosikelloon perustuva viestintäsuunnitelma. Viestinnässä hyödynnetään kaupungin kanavia, yritysten ja yhdistysten omia kanavia, paikallismediaa, matkailukohteita sekä mahdollisia infonäyttöjä ja tienvarsimainontaa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että viestintä on ennakoivaa, visuaalisesti houkuttelevaa ja helposti jaettavaa.

Tavoitteena on luoda keskustalle ja toritoiminnalle tunnistettava, myönteinen ja kutsuva viesti: keskustassa tapahtuu, torille kannattaa tulla ja paikallisia yrityksiä kannattaa käyttää.

Työpaketin tuloksena syntyy keskustan ja toritoiminnan yhteismarkkinoinnin malli, jota voidaan hyödyntää myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Työpaketti 8: Vaikuttavuuden arviointi ja toimintamallin vakiinnuttaminen

Hankkeen lopussa arvioidaan, miten toimenpiteet ovat vaikuttaneet toritoimintaan, keskustan kävijävirtoihin, yritysten ja yhdistysten osallistumiseen, keskustan viihtyisyyteen ja yhteisöllisyyteen. Arvioinnissa hyödynnetään hankkeen aikana kerättyä mittaritietoa, palautteita, toimijahaastatteluja ja tapahtumakohtaisia havaintoja.

Arvioinnin pohjalta viimeistellään Kankaanpään toritoiminnan ja keskustan elävöittämisen toimintamalli. Malli sisältää torikalenterin, toimijoiden roolit, toripaikkojen varaus- ja ilmoittautumiskäytännöt, tapahtumien vuosikellon, yhteismarkkinoinnin käytännöt, yrityskampanjoiden mallin, osallistamisen käytännöt sekä elinvoiman seurannan mittariston.

Työpaketin tuloksena syntyy vakiinnuttamissuunnitelma, jossa määritellään, miten toritoiminnan koordinointi, tapahtumallisuus, yritysysteistyö ja tiedolla johtaminen jatkuvat hankkeen päättymisen jälkeen.

Hankkeessa Kankaanpään kaupunki toimii toritoiminnan koordinaattorina ja vastaa toritoiminnan kehittämisprosessin johtamisesta. Hankkeen hankevastaavan tehtävänä on vastata toripäivien tapahtumakehittämisen käytännön järjestelyistä ja toimimisesta yhteyshenkilönä yrityksille, yhdistyksille, asukkaille ja muille tapahtumasisältöä tuottaville toimijoille.

Hankevastaavan tehtävänä ei ole toimia pelkästään tapahtumajärjestäjänä, vaan hankkeen keskeisenä kehittämisresurssina, jonka tehtävänä on rakentaa pysyvä ja monitoimijainen toritoiminnan malli. Mallissa kaupunki vastaa koordinoinnista, viestinnästä ja toimintaedellytysten luomisesta, kun taas yritykset, yhdistykset, kulttuuritoimijat ja muut paikalliset toimijat osallistuvat toripäivien sisältöjen, teemojen ja kampanjoiden toteuttamiseen.

Kustannusarvio ja rahoitus

Hankkeen suunniteltu kesto 1,5 vuotta käynnistyen tammikuu 2027, mikä mahdollistaa kaksi toimenpiteiden kohdistamisesonkia:

- kesä 2027, jossa toteutetaan merkittävä määrä suunniteltuja toimenpiteitä
- tämän jälkeen väliarvio toimien vaikutuksista ja tarvittavat muutokset toimintatapaan ja toimenpiteisiin
- kesä 2028, parannetun toritoiminnan kehittämiskonseptin toteutus

Hankkeen kokonaiskustannukset n. 146.000 eur, josta palkkakustannukset sivukuluineen noin 104.000 eur ja hankerahoittajan kustannusmallin mukaisesti laskennallinen Flat rate 40 % osuus muiden kustannusten kattamiseen noin 42.000 eur. Tavoiteltava rahoitusavustuksen taso 80 %, 117.000 eur, jolloin omarahoituksen osuus yhteensä noin 29.000 (noin 19.000 eur/12 kk).